

عنوان مقاله:

بررسی تطبیقی انواع بینامتنی ژنت با نظریه بالغت اسلامی در شعر حافظ

محل انتشار:

مجله مطالعات زبانی و بلاغی، دوره 11، شماره 22 (سال 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسنده‌گان:

Parvin Mashayekh - گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران

Seyyed Mahmoud Seyed Sadeghi - گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران (نویسنده مسئول)

Seyed Jafar Hamidi - گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران

خلاصه مقاله:

میراث دینی، از مهم ترین عناصر شعری شاعران برای بیان احساسات درونی و اندیشه هایشان محسوب می شود؛ به گونه ای که در شعر خویش با کلام وحی، رابطه بینامتنی برقرار کرده اند. یکی از شاعرانی که عبارات و معانی قرآنی، از اصلی ترین دستمایه های هنری او محسوب می شود، حافظ است. در جستار پیش رو، با تکیه بر روش توصیفی-تحلیلی، به بررسی تطبیقی وجوده بینامتنی ژنت با نظریه بالغت اسلامی در دیوان حافظ می پردازیم. بر این اساس، انواع بینامتنی آشکار تعمدی، پنهان تعمدی و ضمنی و وجوده تطبیقی آن ها در بالغت اسلامی، از جمله تضمین، اشاره، حل و انتحال، تمثیل، ارسال المثل، اقتباس، عقد و تلمیح، در این اثر بررسی می شود. بررسی میزان استفاده از متون پیشین براساس نظریه ژنت و تطبیق آن ها با نظریه بالغت اسلامی، از اهداف این پژوهش به شمار می رود. براساس پژوهش حاضر، بیشترین گونه بینامتنی، بینامتنی ضمنی و در تطبیق با بالغت اسلامی، از گونه تلمیح است. پس از آن، به ترتیب بینامتنی پنهان تعمدی، بیشترین فراوانی را دارد. خلاصه شاعر در چگونگی به کار بردن متون پیشین و استفاده از عنصر بینامتنی و ایجاد پیوند بدیع و مبتکرانه بین متون پیشین و متن حاضر به شکل هنرمندانه، باعث جذب و اقناع مخاطب می شود.

کلمات کلیدی:

حافظ، بالغت اسلامی، نظریه ژرار ژانت، بینامتنی، قرآن

لينك ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2075552>

